ŽURNAL
UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI
www.zurnal.upol.cz
číslo 1 ročník 23
30. září 2013

Univerzita postupně mění tvář města

MARTIN VIŠŇA
MARTINA ŠARADÍNOVÁ

Stavební boom Univerzity Palackého přináší nejen moderní zázemí pro výuku a výzkum či nová pracovní místa, ale také výrazně mění tvář města Olomouce. Stavebně-investiční činnost univerzity vrcholí právě v posledních měsících.

Slavnostní otevření nových výzkumných prostor se aktuálně připravuje ve výzkumném areálu v Holici. Již v červnu tu přestřižením pásky přešly do užívání budovy Centra regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum, v pondělí 7. října stejný akt ukončí budování Regionálního centra pokročilých technologií a materiálů (RCPTM).

„S přechodem do nových a krásných prostor s unikátním přístrojovým vybavením můžeme naše aktivity ještě více otevřít světu, než je tomu doposud. V centru pracuje stočlenný vědecký tým, více než dvacet procent pozic obsadili zahraniční pracovníci. Jak se lidově říká, u nás se dveře netrhnou, a jsme rádi, že můžeme v takových prostorách působit," uvedl Pavel Tuček z RCPTM.

Nové zázemí pro výzkum i popularizaci

Během podzimu by také měla zaměstnancům a studentům začít sloužit dostavba pedagogické fakulty. Ta vyrostla za 300 milionů ve dvoře hlavní budovy na Žižkově náměstí a fakulta v ní získá více než 5000 metrů čtverečních pro výuku i výzkum, včetně moderní auly. „Moderní technologie zde budou sloužit pracovníkům fakulty, ale i studentům zejména doktorských studijních programů," podotkl proděkan Čestmír Serafín.

V příštím roce pak má přivítat návštěvníky populárně-vědecké muzeum Pevnost poznání. Vzniká v samotném centru města v areálu Korunní pevnůstky přestavbou někdejšího dělostřeleckého skladu z období vlády Marie Terezie.

Dokončením těchto tří investic, financovaných z Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace, ovšem stavební činnost univerzity neutichne. Vedle rekonstrukce budov filozofické fakulty v Křížkovského ulici a plánované modernizace původních Teoretických ústavů lékařské fakulty z padesátých let či úprav na teologické fakultě se v příštím roce rozjedou stavební stroje v Neředíně.

Fakulta tělesné kultury již v lednu letošního roku představila projekt Kampusu Neředín.

Pokračování na straně 3

Foto: PAVEL KONEČNÝ

13 hlasů

Aby byl zvolen rektor Univerzity Palackého, musí od 24členného akademického senátu dostat nadpoloviční většinu hlasů. Třináct. O ty se budou 16. října ucházet současný rektor Miroslav Mašláň (vlevo) a vedoucí katedry historie Jaroslav Miller.

Jejich volební teze ve zkrácené podobě najdete na straně 5. Osobně vám je oba kandidáti představí ve středu 9. října v aule právnické fakulty. Tam můžete diskutovat, můžete se ptát. Rozhodne ale třináct hlasů. (caf)

Volby

O čem se nejvíce mluví na univerzitě od začátku akademického roku? O volbách. Jsou tak fascinující a přitom tak nevyzpytatelné a tajuplné. Pro někoho je dělají přitažlivými zaručené zákulisní informace, jiní jsou v zajetí obraznosti budoucích čtyř let. Jaké to budou roky pro fakultu, pro univerzitu? Rozhodnou volby, které mají v sobě krásu vzdušných zámků. Vystavěných i zbořených. Volební podzim určí nového rektora a čtyři nové děkany. Esence čtyř let v ruce, na jednom listu papíru, na jednom hlasovacím lístku – a jen jedno jméno... Kdo by o nich nemluvil. Přejme všem akademickým senátorům pevnou ruku.

Pavel Konečný
šéfredaktor

Pomáhejte chudým, vyzval africký Moravan

K podpoře chudých lidí v rozvojovém světě vyzval bývalý velvyslanec Jihoafrické republiky v Česku Noel N. Lehoko. Absolvent olomoucké lékařské fakulty stačil po besedě zavzpomínat i na svá studia a prozradil, že vedle Afričana je také Moravákem.

Se studenty diplomat hovořil o globálních problémech. „Lidé by neměli být spokojení se svým komfortním životem, ale hlavně mladí by měli navštívit rozvojové země a pomáhat tam. Získané zkušenosti formují jejich charakter," řekl.

Do Olomouce přijel především na ročníkové setkání se svými bývalými kolegy. Medicínu vystudoval v roce 1980. Než se vydal na diplomatickou dráhu, působil jako lékař v nemocnicích v Kapském městě a Pretorii. „Vzpomínali jsme na naše učitele, na to, jak jsme žili za komunismu. A pak jsme mluvili o současnosti, plánovali vzájemné návštěvy," uvedl Lehoko. Za studií bydlel na kolejích 17. listopadu. „Chtěl bych tam ještě někdy přespat. Na Růžek jsem chodil na smažený sýr s hranolky," zavzpomínal Lehoko.

Přestože jako velvyslanec poznal celé Česko, Morava mu je stále nejbližší. „Apartheid nás naučil vzájemně se nenávidět. Když jsem přijel do Olomouce, měl jsem strach i určitou averzi vůči bílým. Záhy jsem ale všechny rasové předsudky ztratil. Chodil jsem do rodin, lidé mě přijímali přátelsky. To jsem doma do té doby nezažil. Dodnes mám více přátel v České než v Jihoafrické republice," prozradil velvyslanec. (srd)

Noel N. Lehoko se studenty.
Foto: MARTINA ŠARADÍNOVÁ

Do nového roku poprvé s akademickým diářem

Studenti právnické fakulty si budou moci lépe plánovat svůj čas i osobnostní rozvoj. Pomoci jim mají diáře, které pro ně fakulta připravila pro vstup do nového akademického roku. Při zahájení výuky jej studenti prvního ročníku obdrželi zdarma, pro ostatní je za 150 korun.

Předností kapesního diáře je rozvržení do akademického, nikoli kalendářního roku. „Studenti si do něj mohou zaznamenat veškeré informace, rozvrhy, zkoušky a přehledně si plánovat průběh dvou semestrů," zdůraznila Veronika Tomoszková z katedry správního práva, která kapesní kalendář připravila ve spolupráci s nakladatelstvím Linde. „Pro budoucí právníky je důležité, aby se už od prvního ročníku naučili plánovat svůj čas," dodala.

Kromě přehledného plánování má novinka prostřednictvím doporučení, podnětů a tipů inspirovat studenty v jejich osobnostním a profesním rozvoji. „Diář nabízí také prostor pro formulování vlastních vizí či poznámek," doplnila Tomoszková.

„Vychytávka" pro studenty práv.
Foto: VELENA MAZOCHOVÁ

Součástí diáře jsou také praktické informace o náležitostech psaní seminárních a kvalifikačních prací, přehled studentských spolků nebo prostor pro postupné sestavování individuálního kurikula. (mav)

iTouch Premium Reseller

Čti Žurnál a vyhraj iPad!
Více na FB Žurnál Univerzity Palackého
Soutěž organizuje od 1. do 9. října iTouch - prodejna Apple v nové Galerii Šantovka

Univerzita Palackého na špici vědecké publikační činnosti

MARTINA ŠARADÍNOVÁ

Univerzita Palackého se může pochlubit vysokým výkonem v oblasti vědy a výzkumu. V letech 2002 až 2011 dosáhla nadprůměrného výsledku. Vyplývá to z údajů databáze Web of Science, která sleduje citovanost vědeckých článků i bibliografické informace z 12 500 předních světových vědeckých a odborných časopisů ze všech oblastí vědy. Mezi nejproduktivnější oblasti výzkumu patřila v Olomouci chemie, fyzika, biochemie a optika.

Nejproduktivnější vědeckou instituci v Česku je podle údajů Web of Science Akademie věd ČR. Databáze u ní ve sledovaném období uvádí přes 28 400 dokumentů. Absolutní počty publikací jsou však ovlivněny také velikostí institucí. Z Univerzity Palackého ve stejném období vyšlo 4460 dokumentů, z toho zhruba 3300 článků. Počet dokumentů se zvyšoval každoročně, přibývalo rovněž citací.

UP nad průměrem

Univerzita Palackého dominovala ve srovnání, které zohledňuje velikost instituce či rozdíly v citačních trendech v jednotlivých disciplínách. V tomto případě dosáhla nejlepších výsledků, nad průměrem se pohybovala spolu s Akademií věd ČR a pražským ČVUT. Olomoucká univerzita nechala za sebou například Univerzitu Karlovu, Masarykovu univerzitu či VUT Brno.

„Prezentujeme se jako vědecká univerzita a počet publikací dokazuje, že naši pracovníci jsou na poli vědy a výzkumu pilní a úspěšní. Velkou měrou se na tom podílejí i tři nově vybudovaná výzkumná centra – Ústav molekulární a translační medicíny, Regionální centrum pokročilých technologií a materiálů a Centrum regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum. Řada špičkových výzkumníků ale pracuje i na dalších pracovištích univerzity," uvedl rektor Miroslav Mašláň.

Biomedicína, biotechnologie i nové materiály

Klíčové výzkumné aktivity olomoucké univerzity směřují právě do oblasti biomedicíny, biotechnologií a nových materiálů. Ústav molekulární a translační medicíny (ÚMTM) se zaměřuje hlavně na výzkum nádorových a infekčních onemocnění, vývoj nových diagnostických postupů a léků. Rozšíření vědecké, ale i výukové kapacity přinesla i dostavba Teoretických ústavů lékařské fakulty. Projekt Biomedreg, v jehož rámci vznikl i ÚMTM, podpořila EU částkou 751,3 milionu korun, dalších 132,6 milionu šlo ze státního rozpočtu. Na dostavbu Teoretických ústavů činila evropská dotace 586 milionů korun a příspěvek státu 103 milionů.

V nových prostorách již funguje také Centrum regionu Haná. Jeho vznik podpořila Evropská unie a státní rozpočet částkou 808 milionů korun. Vědci využívají technologie a přístroje, z nichž některé jsou v Česku ojedinělé a v Evropě se jimi může pochlubit jen několik výzkumných center. Partnery projektu jsou Ústav experimentální botaniky Akademie věd ČR a Výzkumný ústav rostlinné výroby. V centru pracuje 130 vědců dvanácti národností.

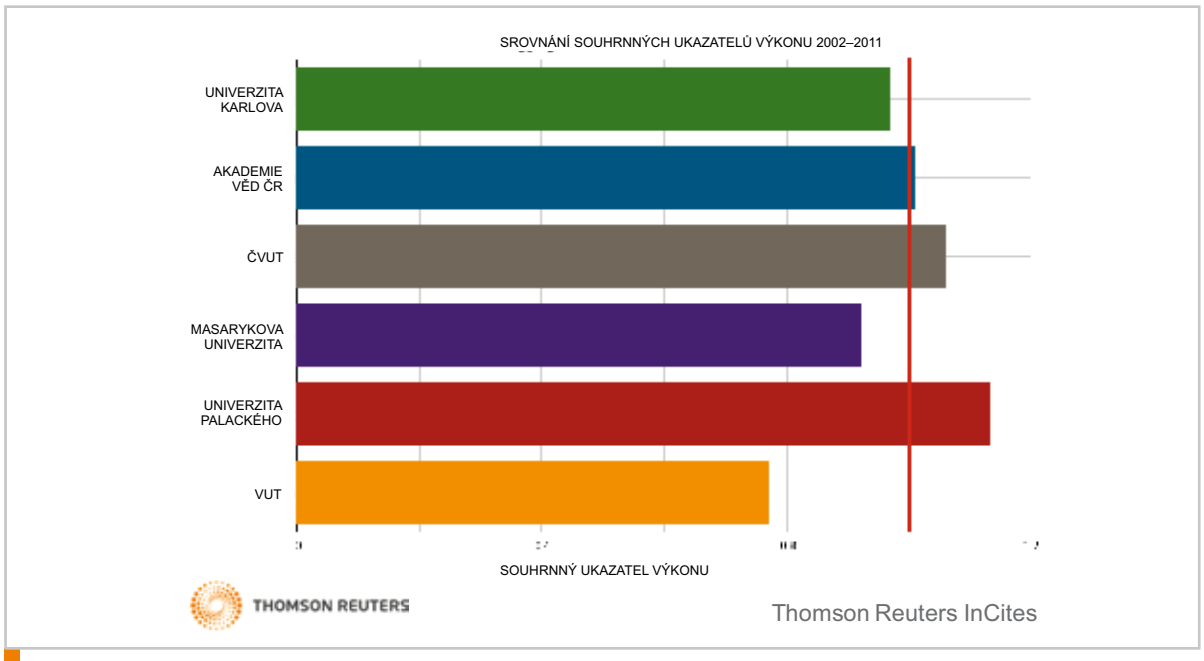

Souhrnný ukazatel výkonu (API – aggregate performance indicator) se získá podílem celkového počtu citací dané instituce a počtem jejích očekávaných citací. U průměrné instituce API = 1. U nadprůměrné instituce (její publikace jsou citovány častěji, než je obvyklé) API > 1.

Na počátku října se slavnostně otevře Regionální centrum pokročilých technologií a materiálů (RCPTM). Centrum se zaměřuje na špičkový výzkum v oblasti nanočástic oxidu kovů pro katalytické a magnetické aplikace, uhlíkatých nanostruktur, nanočástic kovů pro antimikrobiální technologie a technologie čištění vody, koordinační chemie, fotoniky či na nové přístrojové techniky v optice a analytické chemii. Vznik RCPTM podpořila Evropská unie a rozpočet ČR částkou 545 milionů korun.

Lepší podmínky pro badatelské, výzkumné a vzdělávací aktivity pracovníkům pedagogické fakulty poskytnou od podzimu nové posluchárny a laboratoře v dostavbě na Žižkově náměstí.

V následujících dvou letech univerzita plánuje na fakultě tělesné kultury výstavbu kinantropologického centra zaměřeného na přenos výsledků výzkumu pohybu člověka do praxe. „Zároveň se uskuteční další rekonstrukce objektů filozofické, cyrilometodějské, pedagogické a přírodovědecké fakulty, což také v nemalé míře přispěje k rozvoji badatelských, vzdělávacích činností a celkovému zlepšení prostředí na Univerzitě Palackého," doplnil rektor.

Omyl studijního oddělení bude mít dohru u soudu

Administrativní pochybení stojí podle vedení univerzity i právnické fakulty za sporem mezi bývalým studentem Petrem Sojkou a rektorem Miroslavem Mašláněm. Absolvent právnické fakulty napadl správní žalobou rozhodnutí rektora, kterým mu bylo zrušeno přijetí ke studiu v doktorském studijním programu právnické fakulty.

Podle děkanky právnické fakulty Milany Hrušákové nebyl Sojka do doktorského studijního programu nikdy přijat. Uvedla, že zkušební komise jí navrhla nepřijetí uchazeče z důvodu nevhodnosti tématu dizertační práce a neexistence adekvátního školitele. „Toto rozhodnutí bylo zavedeno do systému elektronické evidence výsledků přijímacího řízení, do kterého měl magistr Sojka přístup," uvedla Hrušáková ve svém prohlášení.

Fakulta však následně uchazeči doručila rozhodnutí o přijetí. Z podnětu děkanky ho rektor později zrušil a věc vrátil k novému rozhodnutí. „Zrušil jsem rozhodnutí pro administrativní pochybení studijního oddělení. Paní děkanka podepsala rozhodnutí, které bylo v rozporu se závěry přijímací komise. Jen jsem napravil chybu, panu Sojkovi jsem se osobně omluvil," uvedl rektor.

Sojka ale považuje rozhodnutí rektora za nezákonné a brání se soudní cestou. Navíc zvažuje další žalobu kvůli náhradě vzniklé škody, kterou předběžně vyčíslil na 250 až 300 tisíc korun. Údajně také odmítl s vidinou dalšího studia lukrativní zaměstnání.

„Správní žalobou se domáhám zrušení rozhodnutí. Mám v ruce originál rozhodnutí o přijetí, kde je vlastnoruční podpis paní děkanky včetně univerzitního razítka," řekl Sojka, který má o doktorské studium práv stále zájem.

Podle Hrušákové ale důvody pro nepřijetí Sojky nadále trvají. Fakulta je připravena nést důsledky svého pochybení. „Navíc jsem přijala patřičná personální opatření a učinila systémové kroky, které do budoucna vyloučí opakování podobné chyby. To ale nic nemění na skutečnosti, že magistr Sojka nebyl ke studiu v doktorském studijním programu nikdy přijat," uvedla děkanka.

Sojka naznačuje, že rozhodnutí rektora může souviset s blížícími se rektorskými volbami. Rektor tuto spojitost důrazně odmítá. „Mně je dokonce osobně líto, že pan Sojka nebyl přijat k doktorskému studiu," dodal Mašláň. Souvislost s rektorskými volbami odmítá i Hrušáková. „Nemám žádný zájem na konkrétním výsledku voleb rektora, svými rozhodnutími tyto volby nijak neovlivňuji," uvedla děkanka. (srd)

Petr Sojka s novináři. Foto: VELENA MAZOCHOVÁ

Humanitární pomoc – navrácení lidské důstojnosti

Bangladéš, Ukrajina, Haiti, Indie, Nairobi, Barma, Mongolsko… Do těchto a dalších oblastí humanitární pomoci vyjíždějí každým rokem studenti cyrilometodějské teologické fakulty a Vyšší odborné školy sociální – Caritas v rámci své zahraniční praxe. V říjnu se jim navíc naskytne příležitost získat přehled přímo v Olomouci na Humanitárním kongresu.

Po loňském setkání v Praze nebyla Olomouc zvolena náhodně. „Máme tady jednak studium humanitární pomoci na Caritas a teologické fakultě, a na přírodovědecké fakultě studium rozvojové promoci," připomněla Květoslava Princová, která vede oddělení humanitárních studií na katedře křesťanské sociální práce.

Studenti Caritas a teologické fakulty získávají zkušenosti na zahraničních praxích už ve druhém a třetím semestru. Vyjíždějí přitom do všech světových stran od Aljašky přes Indonésii, Evropu, Afriku až po střední Ameriku. Absolventi dokážou své teoretické i praktické vědomosti a zkušenosti dobře uplatnit. „Pokud potkám někoho z branže, nemusím se stydět," zdůrazňuje Princová. Výbornou pověst olomouckých absolventů dokládají pozitivní reference významných nevládních organizací typu Adra nebo Člověk v tísni.

Olomoucká humanitární pomoc v Ugandě. Foto: KKSP

Pro zahraniční humanitární pomoc se po studiích rozhodne obvykle méně než polovina absolventů. „Je určitě třeba mít odvahu a touhu po dobrodružství, ale to jen ze začátku. Především to chce velkou disciplínu a pokoru. Člověk se musí naučit poznávat jiné kultury a mít k nim úctu, teprve potom má pomoc smysl. Hlavním úkolem humanitárního pracovníka je pomoci lidem navracet jejich lidskou důstojnost," zdůraznila Princová.

Humanitární kongres Olomouc 2013

Téma kongresu je zaměřeno na problematiku nezávislosti humanitární pomoci. K vybraným otázkám vystoupí v panelových diskusích řada významných domácích i zahraničních expertů. „Nezávislost humanitární pomoci samozřejmě ohrožuje zejména financování, kterému se bude věnovat hned úvodní panelová diskuse. Je také třeba kultivovat pravidla dárcovství a adresnost pomoci postiženým oblastem," představila namátkou některé okruhy Princová.

Diskuse se budou týkat také aktuálního konfliktu v Sýrii, nových technologií v humanitární praxi nebo vývoje české humanitární pomoci v uplynulých deseti letech. Studenti se stále ještě mohou registrovat na webových stránkách kongresu. (mav)

O post děkana filozofické fakulty se utkají tři kandidáti

MARTINA ŠARADÍNOVÁ

Filozofickou fakultu čekají 9. října volby děkana. Kandidaturu přijali stávající prorektor Ladislav Daniel, Wilken Engelbrecht z katedry nederlandistiky a dosavadní děkan Jiří Lach.

Podle předsedy akademického senátu fakulty Tomáše Nejeschleby obdržela volební komise ve stanovené lhůtě celkem devět nominací na pět kandidátů. Zatímco Daniel, Engelbrecht a Lach se rozhodli volební klání podstoupit, Lubor Kysučan z katedry klasické filologie a Vít Dočekal z katedry sociologie, andragogiky a kulturní antropologie kandidaturu nepřijali.

Kandidáti na děkana se akademické obci se svými vizemi představí 2. října v aule filozofické fakulty od 15 hodin. Do té doby musí také doložit, že splňují všechny náležitosti pro kandidaturu.

Jiří Lach

Stávající děkan Lach hodlá navázat na své dosavadní působení. Fakulta se má stát elitní institucí svého druhu, která bude hrát v Česku vůdčí roli v oblasti výuky, vědecké činnosti a internacionalizace. „Bude založena na spokojenosti studentů vyučovaných interaktivními a inovativními metodami, včetně akcentu na oborové praxe. Cílem je také zdokonalit projektové a grantové zázemí pro akademické pracovníky, kteří svěří papírování fakultní administrativě a budou se moci koncentrovat na plnění vědeckých úkolů," uvedl Lach. Jako další priority si vytyčil například zachování klasických oborů charakterizujících filozofickou fakultu i zajištění mezigenerační soudržnosti.

Ladislav Daniel

„Návrh přijmout kandidaturu jsem pečlivě zvážil. Uvědomil jsem si, že mám určitou zodpovědnost vůči fakultě, které si od svých studií upřímně vážím a kde nacházím řadu spřízněných duší. Nebylo pro mě zanedbatelnou skutečností, že mě navrhl profesor Josef Jařab," uvedl Daniel. Doplnil, že je zastáncem myšlenky kontinuity vědění. Myšlení a vědění považuje za nejpodstatnější hodnotu naší existence.

Wilken Engelbrecht

Naopak Engelbrecht s přijetím kandidatury váhal s ohledem na dobré výsledky dosavadního děkana. Důvodem, proč ji nakonec přijal, je skutečnost, že současný systém financování kateder má podle něj několik velmi negativních následků. Způsobuje to, že katedry s velkým počtem předmětů s intenzivní výukou, typu simultánního tlumočení, se takzvaně dostávají do ztráty. Podle Engelbrechta se katedry staly ostrůvky, které navzájem moc nekomunikují, a vedoucí kateder jsou nyní spíše manažeři než ideoví vůdci. „Navrhoval bych alternativní systém, který odstraní umělé rozdělení kateder na ztrátové a ziskové a tím možná způsobí i to, že katedry zase začnou spolupracovat. Jde mi tedy hlavně o vzkříšení humanitního ducha fakulty," uvedl Engelbrecht.

Volí se i jinde

Stávajícímu děkanovi končí mandát v únoru příštího roku. Před čtyřmi lety se volebního klání zúčastnil i Engelbrecht. Třetí kandidátka, Jana Burešová z katedry historie, tehdy nakonec svou kandidaturu stáhla.

Volby se letos uskuteční i na dalších fakultách. Na fakultě tělesné kultury se konají 31. října. Tentýž den rozhodnou o svém novém děkanovi i senátoři na pedagogické fakultě, jediným navrženým kandidátem je současný proděkan Čestmír Serafín. Přírodovědecká fakulta volby vyhlásí počátkem října.

Prohlášení

DĚKAN FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI NENÍ ÚŘEDNÍKEM ANI MANAŽEREM, ALE KULTURNÍ INSTITUCÍ

Očekáváme proto od děkana

- schopnost zformulovat strategii fakulty, získat pro ni podporu a prosazovat ji v rámci univerzity, města, regionu, republiky i v zahraničí,
- ochotu nedirektivně komunikovat nejen s vedoucími pracovišť, nýbrž se všemi členy akademické obce včetně studentů a zaměstnanců fakulty,
- schopnost reprezentovat a obhajovat svým vystupováním základní humanistické poslání fakulty a univerzity i v prostředí ekonomické a mocenské soutěže,
- záruky, že budou dodržovány akademické svobody ku prospěchu akademické obce i celé společnosti, schopnost vybrat si tým důvěryhodných, vstřícných a výkonných spolupracovníků a delegovat na ně příslušné pravomoci,
- osobní vlastnosti: uvážlivost, toleranci, smysl pro humor, zásadovost a současně velkorysost.

Vážit si budeme děkana, který nestojí o atributy moci, ale který si svým lidským, morálním a odborným profilem získá autoritu.

Za sdružení profesorů FF UP Societas cognitorum:
Ivo Barteček, Ivan Blecha, Jiří Černý, Ladislav Daniel, Jiří Fiala, Ingeborg Fialová, Libuše Hrabová, Josef Jařab, Jaroslav Macháček, Marie Sobotková, Dušan Šimek, Jarmila Tárnyiková, Miloš Trapl, Oldřich Uličný, Ludvík Václavek, Jan Vičar, Pavel Zatloukal

Tlukoucí srdce mediků

Se zásadami zdravého životního stylu i základy první pomoci seznamovali 19. září studenti lékařské fakulty zájemce na Horním náměstí během akcí Zdravé srdce Hané a Šňůra života. Ještě před tím ale z vlastních těl vytvořili tlukoucí srdce, které osvětový projekt symbolizuje.

Veřejnost se mohla seznámit i s telemedicínou, aktivitou Nordic walking, bezplatně si nechat změřit plicní funkce či krevní tlak. Šňůra života se zaměřila na nácvik laické resuscitace. (srd)

Foto: PAVEL KONEČNÝ

Univerzita postupně mění tvář města

Dokončení ze strany 1

Jeho součástí je přestavba bývalé vojenské prádelny na moderní pracoviště Centra kinantropologického výzkumu a novostavba aplikačního centra Baluo, kde se na komerční bázi prolne oblast výzkumu s praxí. „Před několika dny byly úspěšně uzavřeny všechny administrativní náležitosti k čerpání podpory z ministerstva školství. Vzápětí jsme na ministerstvo odevzdali zadávací dokumentaci pro výběr zhotovitele projekčních prací," uvedl tajemník fakulty Pavel Král.

Kopnout do země by se mělo začátkem příštího roku. Představitelé fakulty tělesné kultury mluví o největší strategické změně v historii fakulty. Záměr je přitom deset let starý.

Tvář města mění rekonstrukce i novostavby

S rekonstrukcemi bývalých vojenských objektů má Univerzita Palackého vůbec bohaté zkušenosti. Umělecké centrum v někdejším jezuitském konviktu, který dlouhá léta sloužil jako kasárna, oslavil letos deset let. Konvikt vstal téměř z popela a dnes je největším pokladem mezi univerzitními nemovitostmi. Ryze vojenskou stavbou je tereziánská zbrojnice, kterou univerzita adaptovala pro ústřední knihovnu, některá pracoviště rektorátu a další zařízení.

Jako předzvěst v současnosti vrcholícího stavebního boomu pak vyrostla na volné ploše Envelopy nová budova přírodovědecké fakulty, dokončená v roce 2009. Od loňska mohou zaměstnanci a studenti lékařské fakulty využívat nové Teoretické ústavy a při Hněvotínské ulici taktéž stojí špičkový výzkumný Ústav molekulární a translační medicíny.

Anketa

JAK VNÍMÁTE NOVÝ AKADEMICKÝ ROK?

Nikol Šimarová
5. ročník PdF
Jelikož je to můj poslední ročník, bude hodně hektický. Žádná velká očekávání nemám, prostě chci studium skončit v pořádku. Všechno se musí stihnout a není na to moc času. Předchozí ročníky byly určitě lepší.

Adam Pernica
1. ročník FTK
Vůbec nevím, co všechno mě čeká. Sport bude dobrý a pár předmětů, z nichž mám obavy, se holt budu muset naučit. Kolektiv je dobrý, i učitelé vypadají v pohodě, takže to snad bude bez problémů.

Kristýna Odehnalová
3. ročník PdF
Letos budu mít bakalářské státnice, takže z toho mám trošku obavy. Jinak se těším na nové předměty, které mě zaujaly. Bude toho ale dost, protože mám psát bakalářskou práci a z každého předmětu seminární práci. Bojím se, abych to zvládla. Snad se časem ukáže, že to tak strašné není.

Viktor Chvátal
3. ročník FF
Mým největším cílem pro tento rok je odstátnicovat. Zatím z toho mám takové ambivalentní pocity. Cítím v sobě zmatek. Nevím, jestli se na to těším, ale vím, že to přijde.

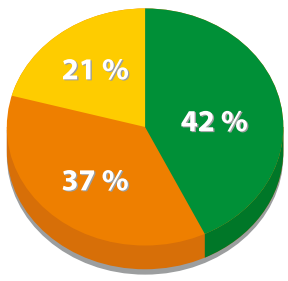

Jak vnímáte nový akademický rok?

- Určitě to bude skvělý rok
- Jsem trochu v napětí...
- Chci zpátky prázdniny!

Studenti a akademici zažívají nový rok dvakrát. Zatímco 1. leden je pro velkou část populace dnem kocoviny, u akademického roku je tomu, doufejme, jinak. Nový rok je každopádně vždy předělem. A na jeho prahu bývají i určitá očekávání.

Více než třetina odpovídajících je optimisticky přesvědčena o tom, že je čeká dobrý rok. A více než třetina odpovídajících přiznala, že má z nového roku před sebou trochu obavy. Potěšující je, že optimistů je o pět procent více.

No a více než pětina odpovídajících se s příchodem nového akademického roku nedokáže smířit. Studium, zkoušky, povinnosti... Jak sladké bylo léto a prázdniny. Nostalgickou variantu odpovědi zatrhlo 21 procent respondentů.

Procenta jsme tentokrát nemuseli zaokrouhlovat. Hlasovalo totiž přesně sto lidí. Nová anketa na webu Žurnálu zjišťuje, jak jste na tom se vztahem k tabletům. Důvod je zřejmý, jeden ze čtenářů dostane v soutěži Žurnálu iPad. (brz)

Modré stíny přicházejí z Konviktu

MILADA HRONOVÁ

Michal Sýkora z katedry divadelních, filmových a mediálních studií je příznivcem britské detektivky. Primárně jej zajímají autoři, kteří nepíší detektivku pouze pro čistou zábavu, ale dokážou detektivní žánr propojit se společenským románem. Jeho Modré stíny mají podle recenzentů „britským" směrem rozhodně nakročeno.

Komparatista Michal Sýkora. Milovník britských detektivek a úspěšný spisovatel. Foto: PAVEL KONEČNÝ

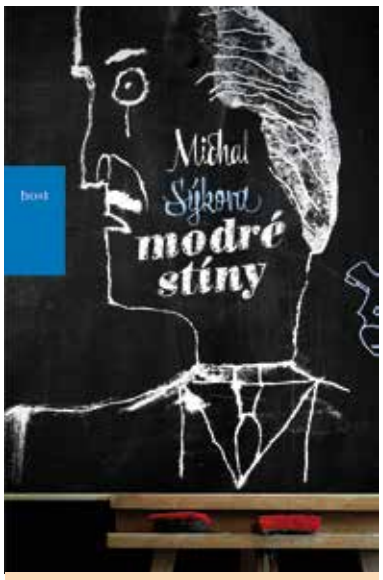

MODRÉ STÍNY
nakladatelství Host, 2013, 440 stran

MICHAL SÝKORA
Člen katedry divadelních, filmových a mediálních studií. V roce 2012 vydal detektivní román Případ pro exorcistu. Česká televize připravuje jeho adaptaci v podobě třídílného filmu v režii Jana Hřebejka podle scénáře Petra Jarchovského.

Kdy jste poprvé začal přemýšlet o tom, že napíšete detektivku?
Na počátku u mě byl mnoholetý čtenářský i divácký zájem o tento žánr, který vyústil v to, že jsem se detektivkou začal zabývat i odborně. Za nápadem sám to s detektivkou zkusit ovšem stála především nespokojenost se stavem tohoto žánru v české literatuře. Také jsem si ale na své první knize chtěl vyzkoušet, do jaké míry pouze stačí znát žánrová pravidla.

Při psaní Případu pro exorcistu jsem neměl ambici jej vydat. Tehdy šlo o pouhé psaní pro zábavu, v podstatě o jakýsi druh volnočasové aktivity. Až poté, kdy se rukopis líbil mé ženě, zkusil jsem jej nabídnout nakladatelství. Hned první vydavatel jej přijal a pozitivní ohlasy mě přivedly k tomu, že jsem napsal pokračování.

A na co jste přišel? Je potřeba vědět něco navíc?
Z určitého hlediska je psaní detektivky technická záležitost. Detektivka je žánr s přesně stanovenými pravidly. Je tedy nutné pravidla akceptovat a postupovat podle nich tak, aby autor hrál se čtenářem férovou hru. Autor detektivky musí čtenáři umožnit, aby pátral společně s detektivem. Musí do vyprávění rozprostřít stopy, které má čtenář možnost objevit. Zároveň je však musí ukrýt tak, aby na ně jen tak nepřišel. Dobrou detektivku poznáte podle toho, že čtenář nikdy pachatele neodhalí, ale není z toho frustrovaný. Když na řešení čtenář přišel dřív než detektiv, tak v detektivce něco nefunguje.

Pro úspěch detektivky je však klíčové především to, aby přinesla něco víc než jen řešení záhady, než pouhou hádanku, aby byla především románem, což je nezbytné pro čtenářský zážitek. Domnívám se tedy, že to navíc je právě ona románovost. Navíc musíte vytvořit pravděpodobné postavy, které mají uvěřitelnou, srozumitelnou psychologii a které se pohybují ve skutečném světě.

Modré stíny našly inspiraci ve vysokoškolském prostředí, konkrétně na Univerzitě Palackého. Našel jste inspiraci i v konkrétním příběhu?
Ne. Inspiroval jsem se určitými univerzitními reáliemi, inspiroval jsem se celkovou společenskou atmosférou, ale jak se praví na konci knihy, jedná se o fiktivní příběh s fiktivními postavami.

Už po napsání prvního románu, Případ pro exorcistu, který jsem umístil do nedalekého Štěpánova, jsem zjistil, že čtenáři znalí prostředí, v němž se příběh odehrává, mají zvláštní tendenci k tomu snažit se identifikovat jednající postavy. Reakce na Modré stíny je v tomto ohledu podobná. Podle mne je to však chyba. Katedra komparatistiky, kterou jsem vymyslel, na zdejší filozofické fakultě neexistuje. Je pouze umístěná do skutečně existující budovy. Sám fakt, že se příběh odehrává na konkrétním místě, by čtenáře neměl svádět k tomu, aby za postavami hledali konkrétní lidi.

Jedno prvenství vám v Česku už zřejmě nikdo nevezme. A to, že jste reagoval na aktuální dění ve vysokém školství prostřednictvím detektivního románu.
Jsem ctitel britské, intelektuální podoby detektivky. Jedním ze specifik britské detektivní školy je, že romány jsou situovány do nějakého konkrétního, přesně popsaného prostředí. Prostředí pak utváří způsob, jak postavy z něj vzešlé jednají a uvažují, a to spolu s atmosférou hraje v příběhu důležitou roli. O něco podobného jsem se snažil i já.

Když jsem tedy chtěl napsat detektivku z univerzitního prostředí, bylo logické umístit ji do prostředí, které znám, ve kterém se pohybuji. Kdybych si totiž vymyslel nějaké město s fiktivní univerzitou, domnívám se, že bych se poněkud zpronevěřil realismu příběhu. Do jisté míry bych i poškodil román v tom smyslu, že jsem se prostřednictvím detektivního příběhu chtěl vyjádřit i k určitým náladám ve společnosti a aktuálnímu společenskému dění. Recenze, v nichž se říká, že v tomto směru u nás držím prvenství, mne samozřejmě těší.

V šuplíku dnes máte rukopis další detektivky. Kdy se s komisařkou Výrovou setkáme potřetí?
Detektivku mám napsanou pouze v první verzi. Mám vymyšlenou zápletku, vím, co se bude dít s postavami, ale chystané knize chybí ještě to navíc, ona románovost. Jelikož mne nic nenutí ke spěchu, budu na knize ještě nějakou dobu pracovat.

Redakční pošta

Dopis Miroslavu Komárkovi

(Zemřel 15. srpna letošního roku.)

Vážený pane profesore,

bylo to přibližně v roce 1978, kdy jsem u vás skládal zkoušku ze staroslověnštiny. Jako studenti vojenské katedry jsme tehdy se spolužákem Vladimírem Velebou zaklepali na dveře vašeho kabinetu v přízemí katedry bohemistiky v Křížkovského ulici.

– Co je, vypukla snad válka, zeptal jste se tehdy ještě jako docent se svým smyslem pro humor.

– Nevypukla, soudruhu docente, ale brzy nás smetete jako jaderná puma, odpověděli jsme, rovněž se smyslem pro humor.

Nebylo to tak strašné. Zkoušku jsem složil na dvojku s tím, že si musím zopakovat literaturu o tvrdých a měkkých jerech nebo o něčem podobném. Po deseti letech jsem vás jako emigrant potkal ve Vídni před výlohou jednoho knihkupectví. Představil jsem se a vy jste řekl

– Vzpomínám si, skládal jste u mne v plné polní asi tak před deseti lety zkoušku z jazyka staroslovanského. Již jste si zopakoval tvrdé a měkké jery z mé publikace Nástin morfologického vývoje českého jazyka z roku 1976?

Tehdy jsem si je samozřejmě nezopakoval, ale zopakuji si je dnes a vezmu k tomu mimo jiné vaši publikaci Nástin morfologického vývoje českého jazyka z roku 1982, protože velmi rád vzpomínám. Třeba na vašeho starého renaulta, který parkoval den co den před univerzitou. Jezděte v něm jako divý po nebi a zabořte se až po uši do morfologického výkladu slov, jež duch svatý Marii do ucha pošeptal.

Váš Vratislav Křivák
student propadlík

120 nových tváří na Univerzitě Palackého

POST-UP a POST-UP II, to jsou akronymy dvou projektů, které se za krátkou dobu své existence staly na Univerzitě Palackého v Olomouci známými pojmy. Důvod, proč se tomu tak stalo, je zřejmý. Jde o projekty, které dosáhly na nejvyšší částku získané dotace z prostředků Evropské unie a také se pyšní vysokým počtem zapojených osob v týmu – v rámci univerzity jde o vůbec nejširší řešitelský tým v historii.

Po celé řadě výběrových řízení, které se konaly za účelem obsadit plánované postdoktorské pozice, bylo vybráno celkem 120 nových tváří – mladých vědců z celého světa, kteří působí napříč všemi fakultami. Tito výzkumníci na univerzitu přinášejí nové myšlenky, trendy, postupy, pohledy na obory, jimž se věnují, ale také cenné zkušenosti, díky nimž se snaží stále více rozvíjet široký potenciál v oblasti vědy a výzkumu, jenž Univerzita Palackého v Olomouci skýtá. Oba tyto jedinečné projekty, které jsou zacíleny na podporu vytváření excelentních výzkumných týmů a intersektorální mobility, zaštiťuje a jako hlavní řešitelka vede profesorka Jitka Ulrichová.

Mladé vědce v doprovodu hlavní řešitelky projektu prof. Jitky Ulrichové přivítal primátor města Olomouc Martin Novotný.

Název projektu: Podpora vytváření excelentních výzkumných týmů a intersektorální mobility na Univerzitě Palackého v Olomouci II (POST-UP II)
Registrační číslo: CZ.1.07/2.3.00/30.0041
Hlavní řešitel projektu: prof. RNDr. Jitka Ulrichová, CSc.
Doba řešení: 1. 12. 2012– 30. 6. 2015 | **Dotace:** 191 943 632,88 Kč

Název projektu: Podpora vytváření excelentních výzkumných týmů a intersektorální mobility na Univerzitě Palackého v Olomouci (POST-UP)
Registrační číslo: CZ.1.07/2.3.00/30.0004
Hlavní řešitel projektu: prof. RNDr. Jitka Ulrichová, CSc.
Doba řešení: 1. 7. 2012–30. 6. 2015 | **Dotace:** 188 628 590,91 Kč

O tom, že mladí vědci nezůstali bez povšimnutí, svědčí fakt, že jim hned na začátku jejich badatelské cesty zde popřál mnoho úspěchů jak rektor Univerzity Palackého v Olomouci, profesor Miroslav Mašláň, tak také přední zástupce města Olomouce, primátor Martin Novotný. (Více informací o setkání, včetně fotogalerie, najdete na webových stránkách projektu POST-UP *http://www.psup.cz/postup/* a POST-UP II *http://www.psup.cz/postup2/*).

V průběhu dalších dvou let realizace výše uvedených projektů přispějí vědecké aktivity těchto mladých vědců k zviditelnění Univerzity Palackého v Olomouci, coby vzdělávací a výzkumné instituce, v mezinárodním měřítku. Podpoří také navázání řady nadnárodních spoluprací, které jsou v této oblasti velice důležité a přínosné. Stane se tak především díky zahraničním stážím a účastem na odborných konferencích, které jsou v projektech plánovány.

V neposlední řadě pak tato kooperace pozitivně ovlivní také konkurenceschopnost studentů a akademických pracovníků v rámci univerzity.

Projekty jsou spolufinancovány z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VOLBA REKTORA

Univerzita Palackého – excelentní evropská univerzita

Excelence vysokoškolského vzdělání je založena na třech pilířích. Základním kamenem je **vynikající výzkum**. Univerzita aspirující na excelenci musí v badatelské a výzkumné činnosti dosahovat světové úrovně. Podpora výzkumných aktivit, která byla alfou a omegou mé představy o rozvoji UP v minulém období, bude i v dalším období akcentována jako stěžejní aktivita.

Druhým pilířem excelence univerzity je její **internacionalizace** – na univerzitě působí akademičtí pracovníci a studenti z celého světa, univerzita spolupracuje s prestižními výzkumnými a vzdělávacími institucemi v zahraničí.

Třetím pilířem excelence univerzity jsou **inovace** v tom nejširším smyslu slova, tj. prosazování nejnovějších znalostí a vědomostí do průmyslové, vzdělávací, veřejnoprávní a společenské sféry, budování znalostní společnosti. Jak dosáhnout excelence UP?

1. Zvýšení vědecké úrovně a prestiže UP
- ***internacionalizace výzkumných laboratoří a badatelen*** (vytváření pracovních pozic pro zahraniční výzkumné pracovníky, mezinárodní konkurzy při obsazování pozic výzkumných pracovníků)
- ***zapojení výzkumných týmů i jednotlivců do mezinárodních výzkumných programů*** (prosazování zástupců UP do řídících struktur mezinárodních programů, využití ERC, Horizon 2020)
- ***posílení vědecké úrovně doktorských a magisterských studijních programů*** (realizace výzkumných zahraničních stáží studentů DSP, ve vybraných oborech orientovat dominantně výuku na výchovu vědeckého dorostu)
- ***posílení infrastruktury výzkumu*** (využití NPU, OP VVV k rozvoji a obnově technologické infrastruktury)

2. Zlepšení kvality studia UP
- ***internacionalizace vzdělávacích procesů*** (rozšiřování nabídky anglických programů, aktivní vyhledávání zájemců o studium na UP v zahraničí, realizace společných programů se zahraničními i českými institucemi, zřízení zahraničních poboček UP
- ***celoživotní vzdělávání a volnočasové vzdělávání*** (přizpůsobení nabídky celoživotních vzdělávacích aktivit potřebám společnosti, rozšíření aktivity volnočasového vzdělávání)
- ***posílení vzdělávací infrastruktury*** (posílení vzdělávací infrastruktury s důrazem na internacionalizaci UP, vybudování „Domu zahraničních služeb UP“)

3. Zlepšení uplatnění absolventů UP a podmínek studia na UP
- ***uplatnění absolventů*** (spolupráce se zaměstnavateli, podpora studentů zaměstnavateli, podpora vzniku inovativních firem pro uplatnění absolventů)
- ***podmínky studia*** (provoz ubytovacích a stravovacích služeb, knihovní a technické zabezpečení studia, oceňování nejlepších studentů prostřednictvím prospěchových stipendií, podpora volnočasových aktivit studentů)

4. Motivační prostředí na UP
- ***v rozdělování finančních prostředků uplatňovat princip zásluhovosti*** (řídící struktury se nesmí bát diferenciace mezi pracovišti i jednotlivci, solidarita sloužící rozvoji)
- ***hodnocení kvality výuky a výzkumné práce, pracovišť a jednotlivců*** (hodnocení akademických pracovníků provádět v souladu se standardy jednotlivých oborů, důsledně propojovat hodnocení pracovníků s odměňováním)

5. Organizace a řízení na UP
- ***jedna UP*** (propojování vzdělávacích programů, odstranění duplicit, jednotná propagace a marketing UP, efektivní využívání služeb centrálních jednotek, odstraňování duplicit v administrativní a technické činnosti)
- ***autonomie a zodpovědnost*** (autonomie fakult v definování pěstovaných disciplín, zodpovědnost fakult za správný výběr výzkumných a vzdělávacích strategií, zodpovědnost vrcholného managementu za právní čistotu činností)
- ***organizace centrálních jednotek*** (pokračování a dokončení v minulosti zahájených organizačních změn, úseky prorektorů: strategie UP, studijní záležitosti, záležitosti vědy a výzkumu, zahraniční vztahy, vnitřní organizace, komunikace a další vzdělávání, informační technologie)

6. Posílení role UP ve společnosti
- ***mezinárodní impakt UP*** (prosazování UP v mezinárodních žebříčcích výzkumu a vzdělání, podíl na činnosti EUA, DCR)
- ***místo UP v Univerzitním prostoru ČR*** (ve vybraných oblastech vědy a vzdělávání být vedoucí institucí země, koordinace vzdělávacích a výzkumných aktivit s ostatními VŠ)
- ***spolupráce se statutárním městem Olomouc a Olomouckým krajem*** (naplňování vize Olomouc – univerzitní město, podpora kongresové turistiky, vedoucí role UP v regionální inovační strategii)

prof. RNDr. Miroslav Mašláň, CSc. (*1957)

Vystudoval fyziku. V roce 1988 začal působit na PřF UP, kde zavedl metodu Mössbauerovy spektroskopie. Od konce devadesátých let se věnuje výzkumu v oblasti nanomateriálů a nanotechnologií.

Je autorem a spoluautorem více než 150 příspěvků ve vědeckých periodikách. Na Univerzitě Palackého zavedl studium Aplikované fyziky a Nanotechnologií. Podílel se na autorství řady učebních textů a knih, např. Nanoskopie (2012).

K jeho koníčkům patří turistika, cyklistika a běžkování.

Vize 2020 – Moderní a dynamická univerzita pro 21. století

Vážení kolegové a studenti,
jako kandidát na rektora naší univerzity předkládám na žádost AS UP ve velmi stručné formě část svého volebního programu.

(Středo)evropská univerzita
Na UP přetrvává rozpor mezi ambicí být vědeckou univerzitou s nadregionálním významem a některými parametry regionální univerzity v oblasti internacionalizace vzdělání a výzkumu. Mým cílem je akreditace vybraných oborů v angličtině (cílení na zahraniční uchazeče představuje jednu z cest, jak předejít poklesu počtu studentů), aktivní získávání doktorandů ze zahraničí, zřízení prestižních výzkumných a pedagogických pozic (Distinguished Chairs), vytvoření doktorských joint degree programů se zahraničními univerzitami (program Marie Skłodowska-Curie), zveřejňování inzerátů na vědecké pozice na globálních zahraničních webech (portál Euraxess Jobs a www.h-net.org) i úsilí o získání dílčí univerzitní akreditace v USA.

Vědecká univerzita
Naše univerzita patří k předním hráčům v ČR na poli výzkumu, zároveň však věda na UP závisí především na národních finančních zdrojích. V příštím období bude mou prioritou zaměření na celoevropské programy pro podporu VaV (Horizon 2020) i maximální využití potenciálu nového OP Věda, Výzkum, Vzdělání, který může přispět k finanční udržitelnosti některých projektů ESF. Budu rovněž usilovat o zajištění kontinuity postdoktorských pozic, o uzavření smlouvy mezi VUP a zahraničním vydavatelstvím o vydávání anglickojazyčné produkce UP i o sdílení výzkumné infrastruktury s MU v Brně. Strategickým cílem musí být prosazení se UP do žebříčku světových univerzit (QS, THE Rankings).

Osm fakult – jedna univerzita
Univerzita je heterogenní organismus. Považuji tedy za nutné neustále posilovat vědomí sounáležitosti všech organizačních jednotek UP. Problémem zůstává rozpor mezi poměrně vysokými finančními prostředky na provoz RUP a centrálních jednotek a často ne zcela uspokojivou kvalitou a efektivitou poskytovaného servisu (např. nedostatečně funkční informační systém). Jako součást řešení nabízím koncept „úsporného a výkonného centra“, který zahrnuje restrukturalizaci agend úseků prorektorů a přesné vymezení jejich kompetencí, využívání elektronické burzy, posílení oddělení interního auditu za účelem vytvoření mapy rizik, diskusi o jednoduché a transparentní metodě distribuce fin. prostředků uvnitř UP (tzv. flat rate), debyrokratizaci UP spočívající v revizi a kvantitativní redukci vnitřních norem a také zvýšení funkčnosti oddělení strategií a analýz – think tanku vyhodnocujícího budoucí strategie UP.

Koncept univerzity na celý život aneb univerzitní fanklub
Práce s absolventy zůstává slabinou naší univerzity. Mým cílem je poskytnutí absolventské karty všem absolventům UP s přesně definovanými výhodami, zakládání absolventských klubů i participace absolventů na finanční pomoci studentům ze sociálně znevýhodněného prostředí.

UP – Olomouc – Olomoucký kraj
Užší spolupráce univerzity, města a kraje může přinést synergický efekt ve všech oblastech života regionu. Univerzita by měla participovat na řešení sociálních či ekologických problémů kraje, a to především formou expertní a poradenské činnosti. V oblasti PR se zaměřím na intenzivní marketingovou kampaň popularizující Olomouc jako univerzitní město. K prioritním společným investičním projektům bude patřit dobudování infrastruktury informačního centra UP.

Inovace ve výuce
Na UP je nutné zahájit diskusi o strategii vedoucí od kvantitativní expanze k expanzi kvalitativní (důraz na pokročilejší studia, nové cílové skupiny studentů a nové formy výuky). K tématům v této oblasti bude patřit orientace na věkovou kategorii 30+ prostřednictvím kombinovaného studia, rozšíření geografické působnosti U3V, zahájení příprav k vytvoření studijních oborů online (model MOOC) a zřízení sítě ambasadorů UP na středních školách.

Občansky angažovaná univerzita
Univerzity by měly plnit roli ideových lídrů vyjadřujících se k otázkám veřejného zájmu. Mezi mé priority patří otevření UP nevládním organizacím (levný pronájem prostor, spolupráce při pořádání akcí atd.), zřízení služby UP Bikes (burza second hand bicycles, pronájem kol studentům) v rámci projektu „Ekologická univerzita“ a zaměření se na jeden až dva dominantní typy charitativní činnosti.

Celý program *www.jaroslavmiller.cz*

prof. Jaroslav Miller, MA, Ph.D. (*1971)

Studium: Univerzita Palackého, Olomouc (historie, anglická a ruská filologie) | Central European University Budapest (komparativní dějiny) | University of Oxford (komparativní dějiny) | Ph.D. (2000, 2004), docentura (2004), profesura (2012)
Působení v zahraničí: Velká Británie, USA, SRN, Austrálie, Maďarsko
Členství ve vědeckých nadacích: Alexander von Humboldt Stiftung | Fulbright Commission (v roce 2012 jmenován velvyslancem USA ambasadorem Fulbrightova programu v ČR)
Funkce: vedoucí Katedry historie FF UP
Záliby: sport, zahradní architektura, putování divočinou

Zasedání Světové zdravotnické organizace (WHO) v Kazachstánu – s českou účastí

Globální aliance proti chronickým respiračním onemocněním (GARD) a její národní složka Česká aliance proti chronickým respiračním onemocněním (ČARO) byly konstituovány s cílem organizovat boj proti chronickým respiračním onemocněním. Jde o struktury Světové zdravotnické organizace (WHO), které vytvářejí akční programy pro jednotlivé země všech světových regionů.

8. plenární zasedání GARD se konalo v kazašské Astaně 3.–4. července 2013. Hlavní město Kazachstánu vyrostlo ze stepi před 15 lety a patří k architektonickým perlám euroasijské oblasti. Zasedání probíhalo v komplexu KORNU EXPO CENTRE, který bude jedním z center světové výstavy EXPO 2017. Akce byla garantována ministerstvem zdravotnictví Kazachstánu a hostitelství personifikoval ředitel Národního výzkumného zdravotnického centra v Astaně prof. Abai Baigenzhin. Zasedání se účastnili vysocí představitelé WHO jako Dr. Shanthi Mendis, ředitelka Oddělení pro chronická nepřenosná onemocnění, nebo zástupce generálního tajemníka WHO Oleg Chestnov a dále zástupci 37 mezinárodních a národních organizací – členů GARD. Tradiční náplní jednání byly specifické problémy chronických respiračních onemocnění v různých zemích a také globální situace v této oblasti. Česká republika byla zastoupena a aktivně se podílela na programu. Za Českou republiku se ČARO mohlo pochlubit kontinuální činností od r. 2007 spojenou s Národním programem boje proti chronickým respiračním onemocněním. ČARO v současné době sdružuje 22 subjektů, kterými jsou odborné lékařské společnosti, sesterská a pacientská sdružení. Hlavní spolupráce se opírá o činnost pneumologů a alergologů, velmi pomáhá Kancelář WHO v České republice. K úspěšným aktivitám ČARO patřily v posledních letech akce spojené s Rokem plic (2010) a Světovým dnem spirometrie (2012). Pokračuje vydávání edukačních brožur pro pacienty a organizace společných seminářů pro pneumology a alergology.

Chronická respirační onemocnění patří mezi nejzávažnější zdravotní problémy světové populace. Umírá na ně 5 milionů lidí ročně, což představuje 7 % světové mortality. U nás umírá ročně 8 tisíc lidí a incidence těchto nemocí všeobecně stoupá. Spolu se skupinou kardiovaskulárních nemocí, onkologických nemocí a diabetem patří mezi chronická nepřenosná onemocnění (non-communicable chronic diseases – NCD) související s rozvojem civilizace. Jejich společenská zátěž je obrovská a tato problematika je trvale řešena nejen zdravotníky, ale i politickými orgány na celém světě. Celosvětově na NCD umírá ročně 36 milionů lidí. V evropském prostoru umírá 86 % populace a odhaduje se, že do r. 2030 na ně při současných trendech jen v Evropě zemře 52 milionů lidí. Přestože jde o nemoci velmi často preventabilní, 97 % nákladů se zatím investuje do jejich léčby a jen 3 % do prevence. Problematika chronických nemocí je stále intenzivněji monitorována Evropským parlamentem a zásadní jednání o NCD na nejvyšší úrovni proběhlo na půdě Generálního shromáždění OSN v New Yorku 19. května 2011. Od té doby vlády všech zemí pravidelně reportují své aktivity cílené ke zvyšování povědomí o obrovské zdravotnické, ekonomické a sociální zátěži těchto nemocí, o jejich bližším poznání směřujícím ke snížení výskytu a mortality. Tyto aktivity souvisí nejen s rozvojem a inovací potřebných zdravotnických zařízení, ale i s podporou racionálních preventivních opatření. Konkrétně se jedná o snižování obsahu kancerogenů v životním prostředí, boj s obezitou, o podporu tělesné aktivity, zdravou výživou mimo jiné se snížením obsahu soli a v případě plicních nemocí hlavně o kvalitu vzduchu a striktní opatření proti kouření.

Hlavním bodem zasedání GARD v Astaně bylo vyhlášení nového Akčního plánu WHO pro nepřenosné chronické nemoci pro období 2013–2020, indikátory jeho plnění a konkrétní aktivity členských zemí GARD v oblasti respiračních nemocí. Výslednicí projektu by mělo být snížení mortality na chronická neinfekční onemocnění o 25 %. Po odborné stránce se akční plán týká především časné diagnostiky a léčby bronchiálního astmatu a chronické obstrukční plicní nemoci (CHOPN), ale také rinitid, respiračních spánkových poruch, intersticiálních plicních procesů a v našich podmínkách i karcinomu plic. V diskusích byly konstatovány velké rozdíly mezi členskými zeměmi GARD v protikuřácké kampani, kde vyniká především Austrálie, Turecko, a zvláště Finsko, s jehož organizací FILHA spolupracuje řada zemí, včetně států euroasijské oblasti. Zcela neuspokojivá situace je v zemích Afriky a některých zemích Asie, kde ale začínají být aktivní nově vznikající pacientské organizace, které GARD sdružuje a motivuje svou složkou GAAPP. V některých afrických zemích GARD organizuje kampaň Čistý vzduch, která spočívá v zavádění aktivních způsobů odvětrávání v prostorách, kde se topí palivy z různých typů biomasy. Zástupci evropských zemí referovali o zkušenostech se zákazem kouření především v uzavřených prostorách, jako jsou restaurace a bary s tím, že výstupy jsou vesměs zcela nekonfliktní, i když se změny někde zavádí pomalu (např. v Portugalsku). Naprosto zásadním aspektem boje proti chronickým respiračním onemocněním je edukace nemocných, sester i lékařů. Tuto agendu vede Monica Fletcher, jejíž zcela mimořádná aktivita s celosvětovým dopadem byla nedávno oceněna anglickou královnou Řádem britského impéria za služby pro zdravotnickou péči. Kazachstán se zhostil organizace konference velmi dobře. Jde o 9. největší zemi na světě, která působí dojmem sebevědomého státu s krátkou historií a rychlým rozvojem, který souvisí s budováním infrastruktury včetně kvalitní medicíny. Země deklaruje svou náboženskou toleranci a postupně poznává demokracii. Je součástí Euroasijského prostoru, který sdružuje země kromě Kazachstánu Kirgistán, Tádžikistán, Turkmenistán a přilehlé části Ruska, nicméně velký vliv zde má Turecko. Země mají mnoho společných zdravotnických a ekonomických problémů a spojily se i v realizaci protikuřácké kampaně, která je zde mnohem důležitější než např. boj s obezitou a nedostatkem pohybové aktivity.

Kazaši na svém území nepoznali ani občanskou válku v období bolševické revoluce ani II. světovou válku s německou invazí a nyní se cítí svobodní – osvobozeni od bývalého SSSR. Možná také proto jsou optimističtí, vstřícní k zahraničním kolegům a věří ve svou dobrou budoucnost. Moderní medicínu budují nadšeně a cílevědomě.

prof. MUDr. Vítězslav Kolek, DrSc.
Předseda České aliance proti chronickým respiračním onemocněním

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OTEVŘENÁ SÍŤ PARTNERSTVÍ NA BÁZI APLIKOVANÉ FYZIKY – AFNET

Dvě fyzikální pracoviště – Katedra experimentální fyziky a Společná laboratoř optiky Univerzity Palackého a Fyzikálního ústavu AV ČR se v projektu „Otevřená síť partnerství na bázi aplikované fyziky“ (AFNet) zaměřily na spolupráci s VOŠ, která působí při Střední průmyslové škole elektrotechnické v Olomouci. Jedním z hlavních důvodů je fakt, že narůstá potřeba absolventů s technickým vzděláním a je jich v regionu nedostatek na bakalářské, magisterské (inženýrské) i postgraduální úrovni. Elektrotechnická průmyslová škola a VOŠ mají s olomouckou fyzikou přirozený průnik v oboru Aplikovaná fyzika, která, vedle přístrojové fyziky, nabízí číslicovou a mikroprocesorovou techniku s moderními formami řízení experimentu. To jsou rovněž oblasti zájmu VOŠ, jejichž studenty průběžně seznamujeme se základy vědecké práce a vybranými moderními technologiemi. Nejsou to jen studenti, ale i jejich učitelé, kteří využívají této spolupráce k dalšímu vzdělávání formou odborných seminářů, workshopů či odborných modulů a tréninkových aktivit, připravených přímo na zakázku partnerského pracoviště.

Kromě práce v laboratořích PřF UP je využíván i podnikatelský sektor, ve kterém proběhlo několik praxí, za účasti studentů i učitelů partnera. Jako příklad lze uvést firmu TRYSTOM, zabývající se přístrojovou technikou a průmyslovou automatizací, LASER-TECH, který využívá technologických laserů pro výrobu složitých součástek, či podnik MEOPTA, který je u nás špičkou ve výrobě optických přístrojů.

Uvedené praxe umožňují studentům specializaci na různé technologie a rozvoj zkušeností pro týmovou práci. Ukazuje se, že realizace společných seminářů a tematicky zaměřených workshopů, motivuje studenty pro kariéru mladých výzkumných pracovníků k aplikačně orientovanému výzkumu a transferu výzkumných poznatků do praxe.

V rámci projektu AFNet vznikla komunikační platforma na bázi permanentního a dlouhodobého audio i video spojení s partnerem projektu a všemi spolupracujícími institucemi.

INZERCE P-13-15

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MODERNIZACE STUDIA APLIKOVANÉ MATEMATIKY NA PřF UP

Zatraktivnění studia aplikované matematiky, nové studijní materiály i studijní plány pěti oborů, větší konkurenceschopnost absolventů na trhu práce a vyšší zájem uchazečů přinesl evropský projekt Maplimat – modernizace studia aplikované matematiky, který v září končí na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého.

Změnou prošly studijní plány bakalářských studijních oborů Matematika-ekonomie se zaměřením na bankovnictví/pojišťovnictví a Aplikovaná statistika, navazujícího magisterského studijního oboru Aplikace matematiky v ekonomii a doktorského studijního oboru Aplikovaná matematika. Byla vytvořena modulární struktura studia všech těchto oborů.

Nově vzniklo či výraznou modernizací prošlo více než 50 předmětů, které úspěšně absolvovalo kolem 5500 studentů. Zaveden byl dosud chybějící e-learning, bylo vydáno 16 skript.

Studenti oceňovali novou možnost absolvovat odborné praxe v bankách, pojišťovnách, v institucích státní správy i soukromých společnostech. Pro spojení studia s praxí byla přínosná spolupráce s partnery projektu, kterými byly Český statistický úřad a Tesco SW.

Součástí projektu bylo také pořádání mezinárodních konferencí Olomoucian Days of Applied Mathematics (ODAM). První z nich se uskutečnila v roce 2011 a byla věnována významné osobnosti matematické statistiky profesoru Lubomíru Kubáčkovi. Další, opět s řadou významných hostů ze zahraničí, se konala letos v červnu. Účast na konferencích byla volitelnou součástí studia na všech oborech aplikované matematiky, doktorandi na nich prezentovali výsledky svého výzkumu.

Velkým úspěchem projektu je fakt, že se propagací na veletrhu Gaudeamus, na Dnech otevřených dveří UP a dalších akcích cílených na studenty středních škol podařilo zvýšit zájem o studium výše uvedených oborů. Navzdory nepříznivému demografickému vývoji se díky tomu nyní na obory aplikované matematiky inovované v rámci tohoto projektu hlásí zhruba 400 uchazečů ročně.

Projekt OP VK Modernizace studia aplikované matematiky a Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci (CZ.1.07/2.2.00/15.0243) byl financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. Celková výše dotace činila 16,5 milionu korun.

INZERCE P-13-13

Nová naděje pro pacienty s vrozenými vysokými hladinami cholesterolu

Zvýšené hladiny cholesterolu nebo triglyceridů v krvi jsou velice významným rizikovým faktorem pro vznik kardiovaskulárních onemocnění. V naší populaci je pacientů s těmito chorobami opravdu velice mnoho. Převážná většina z nich má možnost účinné farmakoterapie léčivy se snižujícím působením na lipidy v krevním oběhu. Jsou to hypolipidemika ze skupiny statinů, fibrátů, inhibitorů absorpce cholesterolu ze střeva, neresorbovatelných pryskyřic a další.

Na Ústavu farmakologie Lékařské fakulty UP jsou mimo jiné předmětem studia tzv. pleiotropní (jiné než hlavní) účinky nejčastěji užívaných hypolipidemik, a to především ze skupiny statinů a fibrátů. Tyto účinky mohou být pozitivní (protizánětlivé, antiagregační, antioxidační a další), ale mohou být i negativní, pro pacienta nežádoucí. V odborné literatuře jsou popsány lékové (tzv. drug-drug) interakce mezi hypolipidemikem a jinými současně užívanými léčivy. Nám se podařilo poodhalit jedno z možných vysvětlení těchto nepříjemných vedlejších účinků terapie. Jedná se o inhibiční či indukční působení některých hypolipidemik na cytochromy P450. Ty mají mimo jiné na starosti metabolickou přeměnu většiny podávaných léčiv. Touto cestou se pak může zrychlit či zpomalit metabolizace současně podávaných léků, což vede k projevům nežádoucích účinků v klinické praxi.

Nedávno nás zaujaly informace z nezávislého odborného periodika The Medical Letter On Drugs and Therapeutics o nových hypolipidemicích pro pacienty s tzv. homozygotní formou familiární hypercholesterolemie. Jedná se o zcela nové léčivé přípravky určené pro velice úzkou skupinu pacientů s touto formou dědičného onemocnění. Heterozygotní familiární hypercholesterolemie (četnost asi 1 : 500), což je dědičné onemocnění, které je typické genetickou poruchou tvorby nebo funkce receptorů pro LDL částice, je léčena většinou statinovými hypolipidemiky. Důsledkem jejich působení se zvýší počet jaterních LDL receptorů. Tyto receptory následně v důsledku své aktivity způsobí snížení plazmatické hladiny těchto lipoproteinů, které u člověka transportují „špatný“ cholesterol, tj. ten, který se ukládá ve stěně cév a je důležitý v patologii rozvoje aterosklerózy. U heterozygotů je vychytávání LDL z krve cestou jejich receptorů zhruba na poloviční úrovni v porovnání se zdravým jedincem. Malá skupina pacientů (četnost asi 1 : 1 000 000), kteří trpí tzv. homozygotní formou familiární hypercholesterolemie, má LDL receptory prakticky nefunkční a léčba statiny zde nepomáhá ani ve vysokých dávkách. Hladina cholesterolu v krvi se u těchto jedinců pohybuje v patologických hodnotách dosahujících nezřídka 20 až 25 mmol/l, což je asi pětinásobek v porovnání se zdravým člověkem. Tento stav vede k projevům kardiovaskulárních onemocnění někdy již v dětském věku. Medicína doposud neměla k dispozici léčiva, jejichž podávání by vedlo k úspěšné terapii tohoto vzácného onemocnění. Nemocní jsou odkázáni na tzv. LDL-aferézu, kdy jsou tyto částice periodicky každé 2–3 týdny mimotělně eliminovány z krve pacienta. Jinou, ještě nákladnější terapií je transplantace jater s funkčními LDL receptory. Za zmínku jistě stojí fakt, že za objev LDL receptoru získali Brown a Goldstein v roce 1985 Nobelovu cenu. Velkou nadějí se právě pro tyto pacienty jeví nová hypolipidemika, která v nedávné době schválil uvést na americký trh Food and Drug Administration (FDA). Tento úřad umožnil podávání zcela nových léčivých přípravků u těchto pacientů a poskytl jim tak určitou naději, jak se dožít vyššího věku s touto sice vzácnou, ale terapií doposud velice těžko ovlivnitelnou chorobou. Jedná se o dva léky – mipomersen a lomitapid. První z nich představuje tzv. „antisense oligonukleotid“ což je vlastně syntetické vlákno nukleové kyseliny, které se váže na určitou sekvenci mRNA, která kóduje apolipoprotein B. Ten je základním stavebním kamenem LDL částic. V důsledku podávání mipomersenu se sníží produkce těchto negativně působících lipoproteinů, jejichž hladina je u pacientů s homozygotní familiární hypercholesterolemií rekordně zvýšena. Druhé léčivo lomitapid inhibuje mikrozomální triglyceridy transferující protein, který hraje důležitou roli v produkci VLDL částic, ze kterých v krvi následně vznikají částice LDL. Nevýhodou obou přípravků jsou poměrně četné nežádoucí účinky. Další úskalí představuje, i pro nás vědce, jejich cena. Ta se pohybuje v řádu stovek tisíců amerických dolarů. Nelze tedy v brzké budoucnosti předpokládat studium jejich pleiotropních účinků, které by (nejen) nás jistě velice zajímaly. Podle posledních zpráv European Medicines Agency (EMA) zatím zamítla registraci mipomersenu v rámci Evropské unie pro jeho hepatotoxicitu a nežádoucí působení na kardiovaskulární systém. Na druhé straně registrace lomitapidu má být touto organizací schválena v nejbližší době. Doufáme, že i náš SÚKL schválí tento nový lék k praktickému použití u pacientů s touto vzácnou dědičnou chorobou. Tyto dva léky ukazují novou cestu k vývoji účinnějších, bezpečnějších a levnějších léčivých přípravků, které by mohly být určeny i pro terapii pacientů s mnohem četnější heterozygotní formou familiární hypercholesterolemie.

doc. MUDr. Rostislav Večeřa, Ph.D.
Ústav farmakologie LF UP Olomouc

ŽURNÁL Univerzity Palackého
Vychází každé druhé pondělí | Registrace: MK ČR E 12524, ISSN 1804-6754
Vydává Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc | IČ: 61989592
Předseda redakční rady: Michal Malacka | Vedoucí redakce: Pavel Konečný
Redakce: Biskupské nám. 1, Olomouc | Telefon 585 631 155 | E-mail: zurnal@upol.cz
Tisk: Tiskárna Budík Grafika, s. r. o. | Náklad 2 000 ks
VYTIŠTĚNO NA RECYKLOVANÉM PAPÍRU

www.jaksetoci.podpady.cz
POTKÁME SE U MODRÉHO KONTEJNERU

Texty na této straně nejsou redakčně upraveny. Jejich autory nejsou redaktoři Žurnálu.

Bronzová mažoretka z mistrovství světa studuje pohybové aktivity

MILADA HRONOVÁ

Renata Švubová, posluchačka katedry aplikovaných pohybových aktivit, získala společně s Lucií Němcovou a Terezou Grúzovou třetí místo na mistrovství světa v mažoretkovém sportu. Bronzovou příčku získaly v kategorii trio pom-pom.

Renata Švubová (zcela vpravo) s bronzovými kolegyněmi Lucií Němcovou a Terezou Grúzovou. Foto: IFMS

„Velmi si vážím všech umístění. Výborné je podle mne i páté místo v kategorii sólo pom-pom nebo čtvrté místo v kategorii show s názvem Příběh odsouzené. S formací Daren, kterou vedu, jsme na mistrovství světa získali i páté místo v kategorii senior," zhodnotila nedávné úspěchy Renata Švubová.

Pochází ze Zábřehu a mažoretkování se věnuje dvacet let. Už jako malé holce jí učarovaly krásné kostýmy a synchronnost pohybů mažoretek. Je však přesvědčena, že se mažoretkový sport se od doby jejího dětství rozvinul.

„Dnes nejde o pochodování a točení hůlkou. Současná choreografie mažoretkového sportu je plná náročných prvků, hojně se využívá prostoru, změn stran, vysokých výhozů a přehozů. Mažoretkový sport postupem času pojal i jiné soutěžní kategorie. Mě osobně nejbližší je pom-pom, tedy obdoba amerických roztleskávaček," uvedla studentka fakulty tělesné kultury.

Zdůraznila přitom, že už dávno neplatí, že by mažoretky byly vnímány pouze jako ladná děvčata oblečená do sukní, kabátků a slušivých kloboučků. Renata tvrdí, že mažoretkový sport dnes doprovází vesměs moderní hudba a kostýmy jsou tvořeny z pestrých, moderních a pružných materiálů s různými lesklými efekty.

„V konkurenci, jakou v současné době představuje Česká republika, je podle mne velmi obtížné dostat se přes řadu kol až do finále. Dostat se do největšího finále mistrovství Evropy a mistrovství světa je pak naprosto úžasné," dodala.

Kromě studia navazujícího magisterského oboru aplikované pohybové aktivity se věnuje také trenérství dvou mažoretkových celků. Skupinu Daren Zábřeh sama založila. Seskupení A-team HK již existuje dlouhou dobu a Renata byla jeho vedením pověřena loni.

Bronzový stupínek pro mažoretky ze Zábřeha. Foto: IFMS

„Jsem absolventkou bakalářského studia učitelství prvního stupně v Hradci Králové a také instruktorka lekcí jumpingu a břišního pekáče ve fitness studiu. Chtěla jsem si ale rozšířit oblast vzdělání v uvozovkách z běžné populace na handicapovanou, bohužel i často zcela opomíjenou. Chtěla bych pracovat s nevidomými či neslyšícími tak, abych jim dovedla potřebně pomoci. Proto jsem se rozhodla pro studium aplikovaných pohybových aktivit," vysvětlila.

Mistrovství světa v mažoretkovém sportu se uskutečnilo v Praze na přelomu srpna a září. Před Renatiným týmem se umístily mažoretky z Jeseníku a Chomutova, čtvrté skončily Maďarky.

Program **KLÁVESNÍK** umožňuje psaní azbuky ekvivalenty v latince, ale i jiné abecedy.

Klávesník obsahuje i jazykovědné eKnihy a jiné Bonusy.

Cena:
200 Kč bez DPH

Prodejce:
Jazyková škola
U Pivovaru, s.r.o.,
Jihlava

http://www.jazskola.eu/
m.dokoupil@email.cz

INZERCE P-13-14

Univerzitní tým obhájil rektorův pohár

Volejbalistky SK UP zvítězily v mezinárodním turnaji O pohár rektora Univerzity Palackého, na kterém byla zastoupena kromě české také slovenská a běloruská ligová špička a česká juniorská reprezentace.

Finále proti sobě překvapivě sehrály na palubovce univerzitní sportovní haly olomoucké a šternberské volejbalistky. Univerzitní tým vyhrál jednoznačným poměrem 3:0 po setech 25:11, 25:14 a 25:20. Na třetím místě skončil po třech dnech bojů pražský Olymp.

„Mysleli jsme, že to bude těžší. Letos budeme mít určitě dobré družstvo," řekl po závěrečném utkání šéftrenér olomouckých volejbalistek Jiří Teplý. Přiznal, že jej obhajoba vítězství v poháru potěšila.

„Turnaj rektora je pro nás vždy úvod do mezinárodní sezony. Čeká nás cesta do Běloruska, Sanrema a případně ještě na nějaký slovenský turnaj, abychom se připravili na ligu i evropské poháry," poznamenal předseda SK UP Jiří Zemánek, který je zároveň sportovním manažerem šternberského oddílu. Finálové střetnutí jej v tomto ohledu příjemně překvapilo. „Přál bych si, aby tak jednou vypadalo finále ligy," podotkl Zemánek.

Rektorův pohár předal vítězkám pětadvacátého ročníku právě Jiří Zemánek. Trofej Aleny Honkové pro nejsympatičtější hráčku turnaje získala Helena Kojdová z pořadatelského klubu hrající s číslem 11. (caf)

Foto: PAVEL KONEČNÝ

Merrillův program 2014–2015

(www.upol.cz/zahraniční vztahy/Merrillův program)

- konkurz na roční stipendijní pobyt v USA
- info: Oddělení zahraničních vztahů RUP, Křížkovského 8, Olomouc

OZNÁMENÍ

Oddělení veřejných zakázek UP přijme zaměstnance/zaměstnankyni na pozici **metodik veřejných zakázek**. Písemné nabídky do 21. 10. 2013.

Centrum výpočetní techniky UP přijme zaměstnance/zaměstnankyni na pozici **metodik správy báze**. Písemné nabídky do 20. 10. 2013.

Více na úřední desce na *www.upol.cz*

Sans tampon, pas de gloire

Les administrations tchèque et française sont très comparables. Il existe pourtant une différence majeure entre les deux, la tchèque possède le culte du tampon. Lors de ma première année ici en tant qu'étudiant Erasmus, j'ai voulu au bout de 6 mois renouveler mon abonnement de tram. À la régie des trams, on m'a dit que ce n'était pas possible et que je devais aller à l'université. Mon niveau de tchèque était basique, j'ai juste compris où je devais aller, mais pas ce que je devais faire. Arrivé dans un bureau de l'université, l'employée présente a tout de suite compris, elle a pris mon abonnement et n'y a appliqué qu'un simple tampon. Tout le long du chemin de retour vers la régie de tram, je me disais que cela ne pouvait pas seulement être ça, un petit tampon et tout est arrangé ? Non ce serait absurde. Et pourtant si, l'employée des transports publics à la vue du tampon eut un grand sourire et me renouvela l'abonnement sans problème. Désormais j'ai compris le principe, un tampon vous ouvre toutes les portes, deux ou plus et l'on se prosterne devant vous.

Ma visite récente chez le notaire pour faire certifier conforme un document fut donc jubilatoire. Un véritable arsenal de tampons de différentes formes, tailles et couleurs, le tout sur une copie papier A4 de mon diplôme, sans oublier en bonus le gros tampon rectangle bleu auquel on ajoute un autre tampon rouge plus petit à l'intérieur. Il faut s'y faire, en Tchéquie le tampon règne!

Benjamin Hildenbrand
lektor, katedra romanistiky FF

Bez razítka ani ránu

Česká a francouzská administrativa jsou si podobné. A přece je mezi nimi jeden velký rozdíl: v té české panuje kult razítka. V polovině svého vůbec prvního roku v České republice, který jsem zde trávil jako student na Erasmu, jsem si chtěl prodloužit tramvajenku. V dopravním podniku mi řekli, že to není možné a že musím nejprve zajít na univerzitu. Moje čeština byla tehdy velmi omezená, pochopil jsem tedy jen, kam mám jít, ale nepochopil jsem, co tam mám dělat. Když jsem dorazil do příslušné univerzitní kanceláře, přítomná zaměstnankyně okamžitě věděla, o co jde, vzala mou tramvajenku a dala na ni razítko, nic víc. Celou cestu zpět jsem si říkal, že to přece nemůže být jen tak; jedno malé razítko a všechno je vyřešeno? Ne, to by bylo absurdní. Ale nebylo. Jakmile úřednice v dopravním podniku razítko uviděla, krásně se usmála a permanentku mi bez řečí prodloužila. Tehdy jsem pochopil, jak to funguje. Razítko otvírá všechny dveře, a máte-li razítka dvě či více, všichni se vám klaní.

Moje nedávná návštěva u notáře, od něhož jsem potřeboval jednu úředně ověřenou kopii, byla tedy vrcholem blaženosti. Ohňostroj razítek nejrůznějších tvarů, velikostí a barev, to vše na jediné kopii mého diplomu o velikosti A4, a navrch samozřejmě jako bonus to modré obdélníkové, dovnitř kterého se přidá ještě jedno menší červené. Nedá se nic dělat, v Česku vládnou razítka!

Stane se

■ pondělí 30. září (17:00)
Slavnostní mše svatá v katedrále sv. Václava. U příležitosti 440. výročí založení olomoucké univerzity a zahájení akademického roku 2013/2014 proběhne slavnostní mše celebrovaná Mons. Janem Graubnerem.

■ 1.–5. října
Cyrilometodějský týden univerzity. Přednášky, odborné debaty a koncert připomenou 1150. výročí příchodu věrozvěstů. Podrobný program na *www.upol.cz/kalendar/akce*

■ středa 2. října (10:00)
Udělení čestných doktorátů. Čestný doktorát obdrží **Jana Reich** za propagaci a šíření české kultury a vědy v zahraničí a **Lubomír Doležel** za celoživotní přínos světové literární teorii. Arcibiskupský palác v Olomouci

■ středa 2. října (19:00)
Filmový klub – **Prázdniny v Římě**. Komedie z 50. let v hlavní roli s Audrey Hepburnovou. Umělecké centrum UP, filmový sál, 3. patro

■ 2.–31. října
Výstava studentů z ateliéru KVV PdF **Jsou malé i velké příběhy.** Vernisáž ve středu 2. října v 17:00 hod. UC UP, Galerie Podkroví, 3. patro

■ úterý 8. října
Luklův kardiologický den. Čtvrtý ročník odborné akce se zaměří na téma implementace nových postupů do praxe.

■ středa 9. října (17:00)
Kardinál Bedřich Fürstenberg. Přednáška dr. Jitky Johnové z cyklu 950 let obnoveného biskupství v Olomouci. Po přednášce prohlídka sálů arcibiskupské rezidence.

■ středa 9. října (17:00)
Arcibiskup-mučedník Josef Karel Matocha. Přednáška P. Jindřicha Charouze z cyklu 950 let obnoveného biskupství v Olomouci. Po přednášce následuje prohlídka sálů arcibiskupské rezidence. Slavnostní dvorana Arcibiskupského paláce v Olomouci

■ středa 9. října (19:00)
Filmový klub. **Futurologický kongres** mixuje prvky animace s živou akcí. Příběh inspirovala novela polského spisovatele sci-fi literatury Stanisława Lema. Filmový sál UC UP

■ 10.–18. října
Dny židovské kultury. Akce je součástí programu oslav 440. výročí založení olomoucké univerzity. Divadlo hudby

■ sobota 12. října (9:30)
Konference UP Business Camp nabídne inspirativní příběhy a rady úspěšných podnikatelů. Aula PřF UP (lsk)

„Slibuji“

Jako první z celé univerzity skládali v zimním semestru imatrikulační slib studenti cyrilometodějské teologické fakulty. Stalo se tak už 27. srpna. Rukoudáním děkance Ivaně Vlkové šestašedesát posluchačů bakalářského i magisterského studia sociální pedagogiky a katolické teologie stvrdilo, že svůj slib dodrží. (caf) Foto: PAVEL KONEČNÝ

Prvákoviny: Novopečení medici si na studium připili „mikrobiotickým bujónem“

Zkoušku odolnosti museli ještě před imatrikulací podstoupit novopečení studenti lékařské fakulty na večírku nazvaném Prvákoviny. Během uvítacího ceremoniálu svoji specializaci nezapřel děkan fakulty Milan Kolář. S prváky si připil mikrobiotickým bujónem, který dle vlastních slov obohatil o bakterii zlatého stafylokoka.

„Jestli to vydržíte, prokážete svoji tělesnou odolnost. Tím pádem jste způsobilí i pro náročné studium medicíny. Věřte, že je to čest být členem akademické obce lékařské fakulty,“ řekl studentům Kolář.

Organizace historicky prvních Prvákovin se ujal Spolek mediků. „Během prázdnin jsme vše vymýšleli

Foto: MARTINA ŠARADÍNOVÁ

a nakonec rozhodli, že pasování provede sám pan děkan v roli bláznivého mikrobiologa. Když to dnes sleduji, mrzí mě, že za nás podobná akce nebyla,“ uvedla za organizátory Petra Dudová. Prozradila také, že zkumavky, jimiž si prváci připíjeli, ve skutečnosti obsahovaly griotku.

Do prvního ročníku letos nastoupilo zhruba 200 posluchačů Všeobecného lékařství a 75 studentů Zubního lékařství. Mnoho úspěchů, které jim děkan popřál, budou zejména v počátcích studia potřebovat. Podle Koláře je totiž právě první ročník největším sítem. Každoročně jím propadne zhruba 30 až 40 studentů. (srd)

Universitas Palascakiana

Mediální obraz univerzity v odrazu zpětného zrcátka tiskového mluvčího Radka Palaščáka

„Nechoďte spát,“ lákala Noc vědců na matematické hry, fyzikální i chemické pokusy, obří hlavolamy či výpravu za netopýry z olomouckých parků. Nabitý program pro všechny generace hostila již potřetí řada pracovišť Univerzity Palackého po celém městě. **(Český rozhlas, Deník, MF Dnes, Prvnizpravy.cz | 26. 9.)** Návštěvníci se bavili a na závěr si popřáli dobrou Noc. ■ Jediná akce v České republice zaměřená na téma rozvojové spolupráce a humanitární pomoci se již tradičně konala v Olomouci. Nechyběly dokumenty, neformální posezení, venkovní aktivity či prohlídka města. Šestnáctý ročník Letní školy rozvojové spolupráce svou účastí podpořili také paralympijští sportovci z Keni. **(Deník | 9. 9.)** V globální vesnici se můžou i velké věci řešit na malém městě. ■ Aforismy pro chytré a chytřejší, ale i pro vás. To je nejčerstvější přírůstek do rodiny aforismů Jana Sobotky, absolventa filozofické fakulty. Čerstvě vydaná sbírka humorných i cynických krátkých zamyšlení je v pořadí již čtvrtým autorovým podobně laděným počinem. **(Nejlepší adresa | 10. 9.)** Tak třeba něco aktuálního: „Padne-li vláda, obvykle ne na tak dlouho, jak by si zasloužila.“ ■ Nedostatek jednolůžkových pokojů, kde budete mít soukromí – to mají před začátkem zimního semestru na olomoucké univerzitě společné koleje i priváty. Studenti do posledních chvil bojují o každý lepší pokoj, který se v nabídce uvolní. **(MF | 17. 9.)** Čtyřlůžák se sociálkou na chodbě se pomalu přesouvá do kategorie vzpomínek na „staré dobré časy“. ■ Do středních škol na Moravě putují v těchto dnech nové učebnice soudobých dějin. Multimediální učebnici s interaktivními doplňky a mapami včetně stostránkového komiksu garantovali odborníci z olomoucké filozofické fakulty. **(Český rozhlas | 11. 9.)** Souvislé odstavce textu nejsou navzdory své hustotě dost „hustý“. Komiks by zabrat mohl. ■ Jakub Hutyra, student přírodovědecké fakulty, rozpohyboval tisíce fotografií Olomouce. Jako vyznání. Dvou a půl minutové časosběrné video Olomouc in Motion zachycuje město z různých míst a v různých fázích dne: ukáže Horní a Dolní náměstí, představí město z horních pater vysokých staveb, proveze ho po nábřeží Moravy nebo tramvají přes centrum. **(Deník | 26. 9.)** Olomouc je město univerzitní, historické, kulturní, církevní, ale především časosběrné… ■ Zatraktivnění studia aplikované matematiky, nové studijní materiály i vyšší zájem uchazečů – to jsou jen některé výsledky projektu modernizace studia aplikované matematiky Maplimat, který skončil na přírodovědecké fakultě. „Jádrem naší koncepce je především to, aby se naši absolventi dobře uplatnili na trhu práce,“ zdůraznila řešitelka projektu Jana Talašová. **(Právo | 12. 9.)** Prostě aplikovat aplikovanou matematiku v praxi. ■ Začal akademický rok. Prázdné ulice zaplnily tisícovky mladých lidí a hospodští, kteří zatím zívali za pípou nebo kávovarem nudou, si mnou ruce nad davem hladových a žíznivých studentů. **(23. 9. | Český rozhlas Olomouc)** I my máme radost, i když o zívání nudou nemohla být řeč ani o prázdninách. První číslo třiadvacátého ročníku s jistotou nasytí všechny, kdo jsou hladoví po informacích.